

УЧАСТЬ У НАУКОВИХ ТЕМАХ

Наукова діяльність викладачів кафедри фінансового менеджменту зосереджена на дослідженні пріоритетних напрямків реалізації фіскальної політики держави. В межах цієї тематики професорсько-викладацьким складом кафедри досліджувалися актуальні питання в рамках кафедральних наукових тем:

1. **«Бюджетний механізм формування і використання фінансових ресурсів регіону»** (номер державної реєстрації – 0110U000831, термін реалізації 2010-2014 рр.), в межах якої:

- представлено напрямки реформування податкової політики та її роль у формуванні доходів бюджетів для сталого регіонального розвитку;
- удосконалено механізми оподаткування в Україні в посткризовий період;
- запропоновано фінансово-економічні механізми державної підтримки розвитку малого і середнього бізнесу в Україні;
- подано принципи формування бюджетного механізму використання фінансових ресурсів регіону в контексті нових норм Бюджетного кодексу України;
- розглянуто практичні напрямки реалізації основних завдань бюджетно-податкової політики держави у сфері стимулювання розвитку підприємництва.

«Бюджетно-податкова політика активізації підприємництва у стратегії забезпечення конкурентоспроможності національної економіки» (номер державної реєстрації – 0116U001657, термін реалізації 2016-2020 рр.). За час реалізації теми: розглянуто чинники підвищення глобальної конкурентоспроможності національної економіки; проведено аналіз критеріїв та показників оцінки ефективності державної податкової політики; визначено вплив рівня фіскальної децентралізації в Україні та коефіцієнти для оцінки ефективності застосування податкових пільг; розроблено рекомендації щодо формування ефективного бізнес-середовища та активізації інвестиційної діяльності в Україні. Зокрема:

за 2020 р.:

1. Здійснено аналіз сучасних тенденцій розвитку фінансів та фінансової системи. Визначено, що розвиток економіки в країні значною мірою залежить від ступеня економічної обґрунтованості прийнятих рішень в галузі фінансів. Тому запропоновано напрями професійної підготовки фахівців, що здатні вирішувати актуальні проблеми у фінансовій сфері.

2. Визначено об'єкти, суб'єкти, функції, принципи і завдання державного фінансового менеджменту та фінансового менеджменту державних установ, організацій. Охарактеризовано елементи механізму менеджменту державних установ, організацій. Визначено особливості управління доходами та видатками державного бюджету. Розглянуто теоретичні основи управління бюджетним дефіцитом та державним боргом в Україні. Представлено механізм управління видатками установ соціальної сфери.

3. Досліджено питання практичної ролі банківської системи в національній економіці, яка безпосередньо пов'язана з ринковими відносинами і визначається тим, що управляє в державі системою платежів і розрахунків. Для досягнення мети висвітлено теоретичні і практичні аспекти виникнення, формування та розвитку банківської системи, особливостей функціонування банківської системи в країнах ринкового типу господарювання, місцю центральних банків у системі, їх функцій, завдань та операцій, діяльності комерційних банків та проведення ними операцій, необхідності банківського менеджменту в умовах конкурентного середовища, регулювання, нагляду, контролю НБУ за банками другого рівня, інструментів та методичних основ використання фінансових методів та важелів у системі фінансової безпеки банків.

4. Проаналізовано показники соціально-економічного розвитку Карпатського регіону, його конкурентоспроможність в порівнянні з територіями країн ЄС цього ж регіону. Запропоновано комплексну стратегію підвищення конкурентоздатності

Карпатського регіону з врахуванням чинників державного регулювання економічних процесів.

5. Розроблено стратегічні напрями державної політики технологічної модернізації та реіндустріалізації економіки з метою підвищення конкурентоспроможності України; обґрунтовано економічні методи та інструменти, що можуть бути ефективно застосованими в реалізації економічної політики впровадження процесів реіндустріалізації та забезпечення інноваційного, технологічного розвитку.

за 2019 р.:

1. Визначено передумови об'єднання територіальних громад в Україні в умовах децентралізації; розкрито напрямки організації та функціонування системи місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади; охарактеризовано територіальне розмежування громад та стратегічне планування їх розвитку. В умовах концептуальних змін до підходу міжбюджетного вирівнювання розглянуто систему балансування бюджетів за допомогою системи горизонтального вирівнювання податкоспроможності ОТГ.

2. Проаналізовано розвиток української економіки в умовах інтеграційних і ринкових перетворень та з'ясовано вплив цих процесів на вітчизняні підприємства, особливо в контексті організації та інтенсифікації їх зовнішньоторговельних зв'язків, стимулювання обсягів експорту та імпорту, інтегрування в європейські структури бізнесу.

3. Досліджено причини повільного виходу з банківської кризи в Україні, запропоновано стратегічні вектори реалізації антикризового управління для підвищення рівня фінансової стійкості банківського сектору. Обґрунтовано вдосконалення теоретичних аспектів і практичних механізмів використання кредиту в антикризовому фінансовому управлінні підприємств. Розроблено рекомендації щодо формування ефективного бізнес-середовища та активізації інвестиційної діяльності в Україні.

за 2018 р.:

На основі результатів досліджень питань реалізації фінансової політики у сфері стимулювання конкуренції в системі підприємництва запропоновано інструменти її активізації, зокрема: звільнення на певний час від оподаткування окремих видів економічної діяльності, що не провадяться в Україні; застосування додаткових стимулів та обмежень (квоти, патенти та ін.); повноцінний перехід до електронного надання послуг для суб'єктів підприємництва, фінансування процедур з уніфікації форм звітностей і документів, впровадження електронного документообігу; стимулювання участі малих і середніх підприємств у модернізованих процедурах державних закупівель та запровадження публічної оцінки ефективності діяльності органів державної влади у цій сфері.

За результатами проведеного дослідження: розроблено рекомендації щодо розв'язання проблемних питань та обґрунтовано можливість застосування досвіду зарубіжних країн в питаннях впровадження реформи фінансової децентралізації.

за 2017 р.:

1. Розкрито суть поняття «фінансова стабільність» та розраховано значення інтегральних індексів фінансової стабільності фінансової системи України. Досліджено взаємозв'язки між фінансовою стабільністю та конкурентоспроможністю національної економіки. Розроблено системну сукупність цільових орієнтирів посилення фінансової стабільності та завдань зміцнення конкурентоспроможності економіки нашої держави, які також зорієнтовані і на досягнення стратегічних пріоритетів державної політики в аналізованій сфері.

2. Розглядається антимонопольна політика як один з найважливіших компонентів економічної політики держави.

3. Визначено основні напрями розвитку та ефективності становлення фінансової системи та фінансового ринку України, узагальнено напрями удосконалення та регулювання розвитку фінансового та фондового ринку України у контексті інтеграції в світове співтовариство.

4. Визначено чинники підвищення стійкості фондового ринку, окреслено умови досягнення та збереження конкурентоспроможності сучасного ринку цінних паперів. Проведено аналіз наукових підходів до розкриття сутності структурованих фінансових продуктів

5. Досліджено питання фінансової політики стимулювання конкуренції в системі підприємництва активізації інструментів фінансової політики стимулювання конкуренції (зокрема, звільнення на певний час від оподаткування окремих видів економічної діяльності, що не провадяться в Україні, застосування додаткових стимулів та обмежень (квоти, патенти та ін.), повноцінний перехід до електронного надання послуг для суб'єктів підприємництва, фінансування процедур з уніфікації форм звітностей і документів, впровадження електронного документообігу, стимулювання участі малих і середніх підприємств у модернізованих процедурах державних закупівель та запровадження публічної оцінки ефективності діяльності органів державної влади у цій сфері).

6. Встановлено, що загрозу фінансово-економічній безпеці держави створює дестимулюючий вплив оподаткування на економічну активність суб'єктів господарювання, а також незаплановані втрати бюджету від недоотримання податкових надходжень. Виділено головні наслідки невваженої податкової політики, які можуть генерувати загрози фінансово-економічній безпеці держави. Проведено аналіз структури доходів державного бюджету, що дало змогу дослідити роль кожного з інструментів фіскального регулювання економічної безпеки в Україні. Доведено, що фіскальне регулювання успішно може бути застосоване в Україні для посилення фінансово-економічної безпеки за допомогою таких заходів: зменшення рівня перерозподілу доходів через бюджет і позабюджетні фонди, тобто зниження високого фіскального навантаження на бізнес, підвищення ефективності видатків державного бюджету, удосконалення боргової політики уряду (пришвидшення виплат зовнішніх боргів і оптимізація запозичень на зовнішньому ринку, поступове переведення зовнішнього боргу у внутрішній, залучення фінансових ресурсів за якомога нижчою вартістю та страхування фінансових ризиків задля забезпечення стабільності і цілісності фінансової системи), удосконалення системи планування державного боргу, яка має передбачати проектування майбутньої заборгованості на декілька років, удосконалення системи податкового контролю, покращення системи нарахування та відшкодування ПДВ з державного бюджету (зміна бази нарахування ПДВ, мінімізація пільг для платників ПДВ тощо).

7. Розроблено рекомендації щодо запровадження у практику реалізації фіскальної політики відносно нового інституційного механізму – фіскальної консолідації, як комплексу заходів, спрямованих на оптимізацію бюджетних витрат, здійснення структурних реформ, збільшення надходжень до бюджету не тільки шляхом змін у системі оподаткування, а й за рахунок стимулювання економіки і бізнесу; обґрунтовано всі можливі механізми, які уряд може застосовувати в процесі фіскальної консолідації.

8. Розроблено фіскальні інструменти стимулювання сталого розвитку економіки, зокрема у контексті ревіталізації постпромислових територій, запропоновано вдосконалення регулюючого механізму оподаткування прямого та опосередкованого впливу з метою забезпечення зростання інвестиційної привабливості та конкурентоздатності депресивних територій.

9. Розроблено рекомендації щодо підвищення фінансового потенціалу господарюючих суб'єктів шляхом покращення якості управління підприємствами у напрямі оптимізації фінансових показників їх діяльності.

за 2016 р.:

- доведено необхідність реформування бюджетної та податкової систем із метою активізації розвитку підприємницької діяльності в умовах детінізації та посилення конкурентоспроможності національної економіки;
- проаналізовано особливості розвитку підприємницького середовища в Україні на основі результатів оцінки наслідків впливу політичної ситуації в країні на ефективність бюджетно-податкової політики держави;
- запропоновано фіскальні механізми державного регулювання та активізації вітчизняного підприємництва.

Викладачі кафедри є виконавцями науково-дослідних тем наукового журналу "Економіка і фінанси":

1. «Підвищення ефективності управління підприємствами різних організаційно-правових форм в умовах фінансово-економічної нестабільності» (номер державної реєстрації ДР 0114U006193, термін реалізації 2014-2019 рр.), в межах якої:

- обґрунтовано формування та використання механізму державно-приватного партнерства для співробітництва територіальних громад у сфері реалізації спільних інвестиційних проектів промислового розвитку територій та розширення доступу суб'єктів промислового підприємництва до ринку муніципальних запозичень, запропоновано шляхи активізації цієї співпраці (довідка про впровадження від 12.01.2016 № 28).

2. «Проблеми соціально-економічного розвитку підприємництва» (номер державної реєстрації ДР 0114U006191, термін реалізації 2014-2019 рр.), в межах якої:

- розроблено рекомендації щодо обґрунтування концепції формування та використання механізмів інтеграційної взаємодії підприємств на основі оцінки параметрів інтеграційно орієнтованого підприємницького середовища (довідка про впровадження від 17.02.2016 № 16);

- розроблено рекомендації щодо вирішення проблем фіскального управління у сфері торгівлі шляхом здійснення комплексних регулюючих та взаємоузгоджених заходів на загальнодержавному і місцевому рівнях (довідка № 85 від 25.04.2016 р.).

3. «Формування та вдосконалення механізму сталого розвитку економічних систем» (номер державної реєстрації ДР 0114U006192, термін реалізації 2014-2019 рр.), в межах якої:

- розроблено пропозиції щодо вибору методів управління інтеграційним об'єднанням підприємств, що передбачають застосування механізму регулювання виробничо-господарської діяльності інтегрованих до нього суб'єктів промислового підприємництва із збереженням ступеня юридичної та економічної самостійності (довідка про впровадження від 17.02.2016 № 17).

4. «Організаційно-економічні та технологічні засади підвищення ефективності виробництва і реалізації продукції в умовах формування інноваційної моделі розвитку агропромислового виробництва» (№ державної реєстрації 0111U005203, термін реалізації 2011-2015 рр.). – науково-дослідна теми Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

5. «Проблеми функціонування та розвитку економічних систем», (науковий керівник д.е.н., проф. Львівського торговельно-економічного університету Центральної спілки споживчих товариств України Башнянин.Г.І., номер державної реєстрації 0111U008260).

6. «Проблеми трансформації кооперативних систем за умов ринкової транзиції» (науковий керівник д.е.н., проф. Львівського торговельно-економічного

університету Центральної спілки споживчих товариств України Башнянин.Г.І., номер державної реєстрації 0111U008261).

7. «Проблеми метрологічного аналізу економічних систем» (науковий керівник д.е.н., проф. Львівського торговельно-економічного університету Центральної спілки споживчих товариств України Башнянин. Г.І., номер державної реєстрації 0111U008262).

8. «Пенсійне забезпечення громадян України як складова соціальної політики держави» (науковий керівник канд. екон. н., доц. кафедри економічної торії ЛНУ ім. І.Франка Гупало О.Г., номер державної реєстрації 0114U002795, термін виконання 2014–2016 рр.).

9. «Соціально-економічний розвиток України в умовах євроінтеграції» (науковий керівник канд. екон. н., доц. кафедри економічної торії ЛНУ ім. І.Франка Гупало О.Г., номер державної реєстрації 0117U000896, термін виконання 2014–2016 рр.).

10. «Екологічні чинники економічного зростання в країнах Центрально-Східної Європи» (науковий керівник д-р. екон. наук, проф. кафедри міжнародних економічних відносин Львівського національного університету ім. І.Франка Рабинський І.М., номер державної реєстрації 0114U004246, термін виконання 2014- 2016 рр.).

11. «Стратегії міжнародної конкурентоспроможності та конвергенції соціально-економічного розвитку ЄС» (науковий керівник д-р геогр. наук, проф. кафедри міжнародних економічних відносин Львівського національного університету ім. І.Франка С.М. Писаренко ЛНУ, номер державної реєстрації ДР 0115U003956, термін виконання 2015-2017 рр.).

12. «Фінансове забезпечення розвитку приміських територій» (науковий керівник – д-р. екон. н., професор кафедри суб'єктів господарювання Васьківська К.В., номер державної реєстрації 0116U001659, термін виконання 2016-2020 рр.).

13. «Управління стратегічними змінами в господарській системі України» (науковий керівник – канд. екон. наук, проф. Яцура В.В., номер державної реєстрації 0116U001641).

14. «Оптимізація управління соціально-економічними процесами із застосуванням інформаційних технологій» (науковий керівник – д-р екон. наук, доц. Шевчук І.Б., номер державної реєстрації 0119U002337).